

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Περιθωριοποίηση μαθητών από μαθητές!

Θα την συναντήσεις και στα πιο καλά σχολεία και στις πιο πνευματικά καλλιεργημένες μικρο-κοινωνίες. Θα απορήσεις για την έκταση και την ένταση που μπορεί να πάρει. Θα ανησυχήσεις για την αδυναμία **επούλωσης** των πληγών που αφήνει. Και τελικά θα αγνοείς και την τραυματική εμπειρία που αφήνει σε βάθος χρόνου, γιατί ο μαθητής θα έχει φύγει προ πολλού από το σχολείο.

Η περιθωριοποίηση των μαθητών από μαθητές παραμένει εδώ και χρόνια πολλά ένα από τα πιο δύσκολα προβλήματα του σχολείου. Αναπτύσσεται και εξαπλώνεται με μια καρκινική τάση και πλήττει με τον πιο οξύ τρόπο την ψυχική εικόνα των θυμάτων. Και το πιο οδυνηρό στοιχείο που αφήνει σα σημάδι είναι ότι ακυρώνει την αυτοπεποίθηση και τη δημιουργική διάθεση των παιδιών που θα δεχτούν το πλήγμα της περιθωριοποίησης.

Το μεγάλο ερώτημα είναι το εξής: Πώς ο νεανικός κόσμος οδηγείται σε τόσο ακραίες απαξιωτικές συμπεριφορές; Από πού αφορμάται και εκδηλώνει τόσο βάρβαρες αντιλήψεις και πρακτικές; Είναι έμφυτες αυτές οι αντι-ανθρώπινες συμπεριφορές ή ενσωματώνονται στον παιδόκοσμο αδιόρατα αλλά και πανίσχυρα από το παρακμιακό αξιακό φορτίο της κοινωνίας μας;

Προφανώς στη μαθητική κοινότητα αποτυπώνεται η τραχύτητα των κοινωνικών και ανθρώπινων σχέσεων και εκδηλώνεται το σοβαρό ουμανιστικό¹ έλλειμμα του πολιτισμού μας. Η περιθωριοποίηση στους κόλπους των μαθητών έχει ευρύ περιεχόμενο, μπορεί να περιλαμβάνει σωματικές και πνευματικές ιδιαιτερότητες, «αποκλίνουσες» αντιλήψεις και πρακτικές, πολιτικές και ιδεολογικές θεωρήσεις, σεξουαλικές συμπεριφορές, θρησκευτικές πεποιθήσεις. Μπορούμε να

¹ ουμανιστός: ανθρωπιστικός

ισχυριστούμε ότι τελικά η περιθωριοποίηση μπορεί να εμπεριέχει το σύνολο των δραστηριοτήτων του ανθρώπου.

Είναι αξιοσημείωτο το εξής στοιχείο. Η περιθωριοποίηση παιδιών και νέων από παιδιά και νέους είναι πολύ πιο ακραία από μια περιθωριοποίηση που μπορεί να γίνει από μεγάλους και αποκτά μια περίεργη σκληρότητα. Το παιδί που θα **καταλάβει** την απόρριψη από τους ομήλικούς του θα μεταβιβάσει ένα μέρος της σκληρότητας των άλλων στον ίδιο τον εαυτό του τιμωρώντας τον με **αντιλήψεις** αυτό-απόρριψης και εσωστρέφειας. Το σκληρό περίβλημα της εσωστρέφειας στη συνέχεια μπορεί οδηγήσει το θύμα σε μια συνολική **περιστολή** των σχέσεών του με σοβαρό ενδεχόμενο την εκδήλωση κάποιου ψυχολογικού προβλήματος (κατάθλιψη κλπ.).

Το σχολείο, οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να αντιλαμβάνονται ή και να δαισθάνονται τις καρκινικές και δηλητηριασμένες σχέσεις μεταξύ των μαθητών. Οφείλουν να αναζητούν λύσεις και προς τα δύο άκρα του φάσματος αυτής της περίεργης συμπεριφοράς των μαθητών. Προς την πλευρά των θυτών οφείλουν να σημειώσουν το πού μπορεί να οδηγήσει το θύμα η εκδηλούμενη περιθωριοποίησή τους, να επισημάνουν ότι σε μια άλλη περίπτωση μπορεί «άνετα» να βρεθούν αυτοί στην πλευρά απέναντι πλευρά και να τονίσουν το πώς αλλοιώνεται η ευγενική όψη του χαρακτήρα μας όταν εκδηλώνουμε, αναίτια μάλιστα, εχθρότητα προς τους άλλους. Προς την πλευρά του θύματος οφείλουν να **ανιχνεύσουν** τρόπους ενθάρρυνσής του, με κύριο στόχο να αμβλύνουν τις επιπτώσεις από την βαρβαρότητα της περιθωριοποίησης και να κλείσουν το συντομότερο δυνατόν την ψυχική επιβάρυνσή του.

Σε κάθε περίπτωση, οι αμφίπλευρες κινήσεις θα πρέπει να κινούνται σε ένα κλίμα αγάπης γιατί δημιουργεί τις καλύτερες προϋποθέσεις για να ευδοκιμήσει ο ορθολογισμός και το αξιακό φορτίο του παιδαγωγικού λόγου. Αν δεν αποδώσει μια τέτοια πρακτική, το σχολείο οφείλει να κινηθεί με τα όποια κανονιστικά και περιοριστικά μέσα διαθέτει. Αν το παιδί - θύμα της περιθωριοποίησης αντιληφθεί ότι το σχολείο δεν μπορεί να το βοηθήσει, τότε δραματοποιεί την όλη κατάσταση και η εμπειρία του θα είναι καταλυτικά τραυματική.

διασκευασμένο άρθρο του Ν. Τσούλια στο διαδίκτυο, «anthologio.wordpress.com»

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το νόημα του κειμένου σε 80 - 100 λέξεις.

Μονάδες 20

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

α. Η περιθωριοποίηση των μαθητών εμφανίζεται μόνο σε συγκεκριμένες κοινωνίες.

β. Το σχολείο αντανακλά τη βαρβαρότητα των διαπροσωπικών σχέσεων της εποχής μας.

γ. Η περιθωριοποίηση ανάμεσα στους μαθητές μπορεί να αφορά πολλές και διαφορετικές ιδιαιτερότητες.

δ. Δεν υπάρχει καμία επίπτωση στον μαθητή που θα δεχθεί τον παραγκωνισμό από τους συμμαθητές του.

ε. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο αυτό και από την πλευρά του θύτη και από την πλευρά του θύματος.

Μονάδες 10

B2. α) Να βρείτε τα δομικά στοιχεία και τον τρόπο ανάπτυξης στην έκτη παράγραφο του κειμένου («Το σχολείο, οι εκπαιδευτικοί ... την ψυχική επιβάρυνσή του.»). (μον. 4)

β) Να επισημάνετε δύο παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας και να δικαιολογήσετε τη χρήση τους. (μον. 2)

Μονάδες 6

B3. α) Να δικαιολογήσετε τη χρήση των ερωτημάτων στην τρίτη παράγραφο του κειμένου. (μον. 2)

β) Να δικαιολογήσετε τη χρήση του β' ενικού προσώπου στην πρώτη παράγραφο του κειμένου. (μον. 2)

Μονάδες 4

B4. α) Να δικαιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών: «**αποκλίνουσες**» (4η παράγραφος). (μον. 1)

β) μάλιστα (6η παράγραφος), **αν** (7η παράγραφος): Ποια νοηματική σχέση δηλώνουν οι διαρθρωτικές λέξεις; (μον. 2)

γ) «Αν το σχολείο δεν μπορεί να βοηθήσει το παιδί, τότε εκείνο δραματοποιεί την όλη κατάσταση και η εμπειρία του θα είναι καταλυτικά τραυματική.».
Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική (όπου είναι δυνατόν). (μον. 2)

Μονάδες 5

B5. α) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για κάθε μια από τις λέξεις του κειμένου με έντονη γραφή: **επούλωσης, καταλάβει, αντιλήψεις, περιστολή, ανιχνεύσουν.**

β) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για κάθε μια από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: ευγενική, ενθάρρυνσης, αμβλύνουν.

γ) Να γράψετε μία νέα λέξη (απλή ή σύνθετη) από το τελευταίο συνθετικό των παρακάτω λέξεων: εσωστρέφειας, προϋποθέσεις.

Μονάδες 5

Γ. Όλο και συχνότερα γίνονται αναφορές για περιστατικά εκδήλωσης ρατσισμού στα σχολεία. Σε ένα άρθρο σας που θα δημοσιευτεί στο ιστολόγιο του σχολείου σας να αναφερθείτε:

α) στις μορφές που μπορεί να πάρει ο ρατσισμός στα σχολεία

β) στις αιτίες του φαινομένου

γ) στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αντιμετωπιστεί. (400-500 λέξεις).

Μονάδες 50

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα **να μην τα αντιγράψετε** στο τετράδιο.

2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**

Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης

3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.

4. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.

6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ